

Főurak – ömlesztve

Gyerekkoromban, az 1950-es években az arisztokráciához tartozni egyenlő volt egy szörnyű családi átokkal, mivel ők voltak a „nép ellenségei”. A Lenin–Sztálin kiötölte rendszerben csakis a munkásosztály és a parasztság leszármazottjai érvényesülhettek, a legsötétebb időkben a főúri sarjak legföljebb az általános iskolát fejezhették be, többre gondolniuk sem volt szabad. Ki is telepítették őket a puszta mezőkre, szörnyűségek keringtek arról, hogyan próbálnak meg valahogy életben maradni. Mindezt azzal indokolva, hogy évszázadokon át kizsákmányolták a szegényeket.

Az említett évtized vége felé kezdett enyhülni valamelyest ez a népharagnak mondott állapot, persze az elkobzott tulajdonaiktól végképp búcsút vehettek a nemesi származásúak, de legalább visszaszivároghattak szülőhelyükre. Már a tanulás sem volt tiltott számukra, lassan-lassan javult valamicskét a helyzetük, 1990 után pedig, akiknek volt egy kis szerencsájük, még vissza is kaptak ezt-azt az elkobzott vagyonukból. De az igazi rehabilitálásuk, ami egyben egyfajta átesés is volt a ló másik oldalára, a jó néhány évvel ezelőtti futótűzként elterjedt főrangon becézési divat.

Legelőször az Amerikában élő unokaöcsém kérdezett rá a családba frissen született kislányra azzal, hogy „Mit csinál a kis hercegnő?”. Megdöbbsentem, vissza is kérdeztem, ki iránt is érdeklődik, de ő simán elintézte azzal, hogy az Újvilágban így nevezik őket. Hát most már a „vén Európában” is csak ez járja: hol vannak már a kis tündérek, angyalkák, csak hercegnők és kis hercegek maradtak.

Hiába, én nem tudok megbékélni ezzel az ömlesztve használt főrangú sereggel. És mindig csak arra gondolok, hogy az otthon agyonhercegezett csemeték vajon hogy élik meg az óvodában és iskolában hemzsegó többi „főúr” jelenlétét. Igaz, valamiképpen csak feldolgozhatják, mert eddig senkitől nem hallottam jelentősebb „főrendi háborúról”. Talán a szülők időben elmagyarázzák, hogy ez csak otthon használatos beczés, senki ne gondoljon trónkövetelésre, vagy esetleg az óvónők-tanítónők világosítják fel a normális szokásokról, nem tudom, de remélem, nem fog semmiféle maradandó hatást kiváltani a csalódás, amikor visszavonhatatlanul rádöbbennek: az otthoni hercegség egyben nem jelenti az óvodai-iskolai trónfoglalásokat is.

Molnár Judit

Fizessen elő lapunkra!

A *Várad folyóirat* előfizetési díja: 3 hónapra 25 lej, 6 hónapra 50 lej, 1 évre 100 lej. A lap előfizethető a Gheorghe Șincai Megyei Könyvtár pénztárában készpénzzel vagy postán pénzesutalvánnyal (mandat poștal), az előfizető nevének és pontos lakcímének,

valamint az „Abonament *Várad*” megjegyzésnek a feltüntetésével: Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” Oradea; CUI 4687188; Cod IBAN: RO66TREZ07621G330800XXXX, Trezoreria Oradea. Az előfizetők a lapot postán kapják meg.

Biharország – Szórvány

4. Szórványközösségek ünnepeltek együtt – Fekete-Körös völgyi Magyar Napok nyolcadszor

Kultúra

7. Az információk lelőhelye – A Gheorghe Șincai Bihar Megyei Könyvtár tájékoztatási részlege

10. Szoboravatáson emlékeztek Varga Vilmosra – Hegyközkovácsiban találkoztak a színművész barátai, tisztelői

Társadalom

14. Alkotás az alagsorban – Közösségi terek a barokk palotában

Kultúra

16. Fényvágók debütálása – Megalakult a Slash Light Kulturális-Művészeti Egyesület

Vélemény

18. Munkavállalók (18.) – D. Mészáros Elek szocióriportjának újabb fejezete

(Fény)képes krónika

20. Pillanatkép a juhásztanyán – Kerekes István fotója és története

Irodalom

21. Márton Károly négysorosai és haikuja
22. Czilli Aranka versei

Kultúra

23. Játszva énekelünk vagy énekelve játszunk? – Ferdítésektől óv Molnár Judit

Biharország – História

24. Császári vizit Váradon (3.) – I. Ferenc József látogatásának sajtóvisszhangjai

Portré

26. Tötiban fogtak először ecsetet, ceruzát – Bemutatjuk Vincze Evelynt és Burca Íriszt

Zene

28. Egymásba folyó évadok hordaléka – Évadkezdés a Nagyvárad Állami Filharmóniánál

Könyvespolc

30. Tabudöntögető könyv bemutatója – Sikli László gondolatai a cölibátusról
32. Szeptemberi újdonságok – A megyei könyvtár frissen beszerzett köteteiről

Biharország – Szomszédoló

33. Tájak, házak, ízek a Berettyó mentén – Gasztrofesztivál Berettyóújfaluban

Biharország – Hagyomány

36. Sokrétű hagyományörzés Hegyközc sátárban – Kuruc népünnepély, emlékhelyavatás, csataimitáció

Biharország – Üdítő

38. Az élet céljáról – Keresztretjéveny nyereménnyel

Kultúra

39. Fényes Elek-díjak kiosztása Hegyközkovácsiban

Várad folyóirat – kulturális közéleti havilap. **Kiadja** a Gheorghe Șincai Bihar Megyei Könyvtár – Nagyvárad, Várad Kulturális Folyóirat Részleg. **Intézményfenntartó:** Bihar Megye Tanácsa. **Szerkesztőség és kiadó:** Nagyvárad, Armatei Române utca 1/A, C épület, II. em. 7. ajtó; telefon: 0259/431-257; 0771/269-647. **Postacím:** 410087 Oradea, str. Armatei Române nr. 1/A, corp C. **E-mail:** biharmegye@gmail.com; bibliobihor@yahoo.com; **internet:**

www.bibliobihor.ro; www.varad.ro; https://varadbiblioteca.blogspot.com. **Szerkesztőbizottság:** Fried Noémi Lujza, Máté Zsófia, Tóth Hajnal. **Munkatársak:** Darabont Éva tördelőszerkesztő, Megyesi Antónia olvasószerkesztő-korrek-tor; Barabás Zsuzsa, D. Mészáros Elek, Dérer Ferenc, Kocsis Csaba, Molnár Judit, Szóke Ferenc, Tóth Ágnes. Készült a Litera Print Kft. nagyváradai nyomdájában. ISSN 1583-0616